

- мемлекеттік реттеу шараларының тиімді болуы;
- мемлекеттік басқару ұйымдарының арасында өкілеттіліктерінің нақты аражігін ажырату;
- агроөнеркәсіптік өндірістің бәсекеге қабілеттілігін арттыру;
- агроөнеркәсіптік кешенге жыл сайын қаржылай қолдаудың жыл сайынғы көлемімен қамтамасыз ету;
- экономикалық өсу әлеуеті бар агроөнеркәсіпті кешенді дамыту.

Агроөнеркәсіптік кешенді дамыту саласындағы саясаттың басым бағыттарын әзірлеуді, азық-түлік өнімдеріне жүйелі мониторинг жүргізуді, агроөнеркәсіптік кешен саласындағы халықаралық ынтымақтастықты ұйымдастыру шараларын және әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының тізбесін бекіту мен мамандандырылған ұйымдарды құруды өзінің құзіреті шегінде Қазақстан Республикасының Үкіметі жүзеге асырады.

Әдебиеттер

1. Байгісиев М. Ұлттық экономиканы мемлекеттік реттеу.- Алматы: Паритет, 2010.-86-90 бет.

2. Электронды ресурс]Отандық агроөнеркәсіптің ахуалы қандай (2020), <https://strategy2050.kz/news/otandy-agro-nerk-sipti-akhualy-anday/>

3. Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 12 шілдедегі №423 қаулысы

4. Агроөнеркәсіптік кешенді ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 8 шілдедегі №66 Заңы

Жеңісбай С.Б., 3 курс (академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.м., аға оқытушы Ескерова З.А.

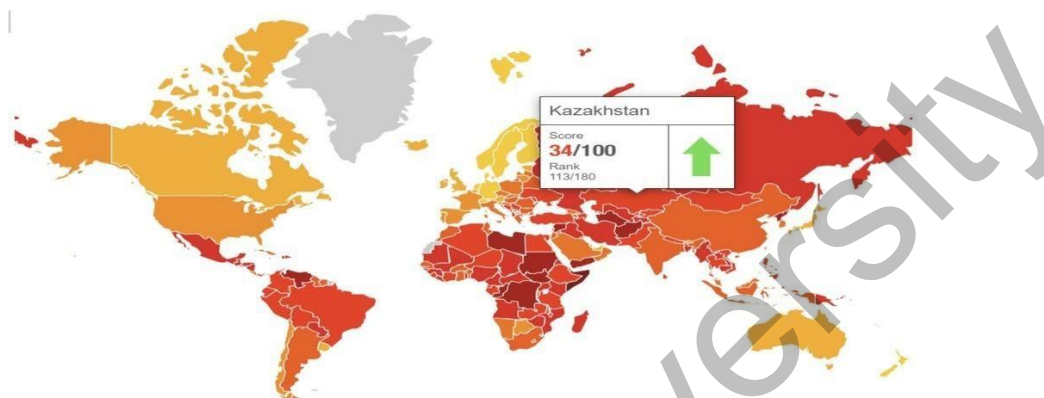
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСУДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІҢ САЯСАТЫ

Мемлекеттің қазіргі таңда басты мақсаты сыбайлас жемқорлықсыз, ашық жаңа Қазақстанды құру. Жалпы айқанда, Қазақстанда сыбайлас жемқорлық туралы өткен ғасырдың 90-шы жылдарынан бастап аса қауіпті құбылыс ретінде қарастырылды. Барлық заңнамалық және нормативтік актілерде парақорлық пен сыбайлас жемқорлық біздің қоғам мен мемлекеттің мүдделеріне түбегейлі қайшы келетіні атап өтілген. Президенттің айтуынша, сыбайлас жемқорлықпен ымырасыз күресу – біздің саясатымыздағы негізгі басымдықтың бірі. Сондықтан бұл тақырып қоғамда және мемлекетте маңызды, өткір мәселе болып қалады.

Сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты

мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алу.

Қазақстан Transparency International халықаралық ұйымының мәліметтері бойынша, 2020 жылдың қорытындысы бойынша Сыбайлас жемқорлықты қабылдау индексіне Қазақстан алғаш рет 34 балл жинап, 19 позицияға көтерілді (Сурет 1).



Сурет 1. Сыбайлас жемқорлықты қабылдау индексіне Қазақстан

Көптеген бақылаушы органдардың деректері бойынша 2021 жылы Қазақстандағы сыбайлас жемқорлық рекордтық нәтиже көрсетті, оның ішінде жемқорлыққа қарсы қызметте ең жемқор мемлекеттік органдар аталды. Мысалы, ең жемқор мекемелер емханалар мен ауруханалар, полиция, салық және өртке қарсы қызметтер, жер қатынастары және қала құрылысы органдары, ХҚКО, мемлекеттік балабақшалар мен жоғары оқу орындары болып табылады. Сондай-ақ, сауалнама нәтижелері бойынша адамдар сыбайлас жемқорлыққа жиі ұшырайтын өңірлер анықталды, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық мемлекеттік лауазымдарының тізбесі, сыбайлас жемқорлық мәмілелерінің типтік себептері мен мән-жайлары, пара сомалары қалыптастырылды. Азаматтардың пікірінше, көбінесе мәселелерді бейресми түрде Жамбыл, Атырау, Алматы, Қарағанды, Қызылорда, Батыс Қазақстан облыстарында, ал кәсіпкерлердің пікірлері бойынша Нұр-сұлтан, Шымкент қалаларында, Ақмола, Павлодар, Қызылорда, Қарағанды, Жамбыл, Алматы, Батыс Қазақстан облыстарында жемқорлық жүзеге асырады.

Мемлекет жоғарыдағы айтылған мәселелерді шешу үшін көптеген іс – шараларды жүзеге асыруда, мысалы, 2015-2025 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегия негізінде, барлық қалалық және аудандық әкімдіктер "Ашық әкімдік" форматындағы сервистік модельге көшті, бұл 100% қамтуды құрайды және азаматтарға "бір терезе" қағидаты бойынша Мемлекеттік қызметтер мен түсіндірулерді жедел және кедергісіз алуға мүмкіндік береді.

Мемлекет сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыруда. Осы саясаттың негізінде бүгінгі таңда Президент келесі бағыттарды ұсынды:

- Кәсіпкерлердің және қоғамның сыбайлас жемқорлық туралы талап-тілектері бойынша жүйелікті жүзеге асыруымыз керек;
- Мемлекет реттейтін бағаларды белгілеу кезіндегі жемқорлықты жою қажет;
- Мемлекеттік сатып алулар мен квазимемлекеттік сектордағы сатып алулардың бүкіл жүйесін қайта қарау қажет;
- Мемлекеттік-жекеменшік әріптестік саласында сыбайлас жемқорлыққа қатысты бақылауды күшейту қажет;
- Салық және кеден саласындағы жемқорлықты жою қажет;
- Азаматтар арасында ақпараттық түсіндіру жұмысын күшейту қажет.
- Мемлекеттік аппаратта жобалық басқару қағидаттарын енгізуді жалғастыру қажет. Жалпы айтқанда, қоғамның басты талабының бірі – әділдік пен заң үстемдігін орнату. Бұл жолдағы ең үлкен кедергі сыбайлас жемқорлық екені сөзсіз. Біз осы қоғамдық кеселді қалайда жеңуіміз керек.

Әдебиеттер

1. 2015-2025 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегия, 2014 ж

2. <http://tikazakhstan.org>

Жүніс Н.С., 1 курс магистранты (академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекші - э.ғ.к., профессор Мамбетова С.Ш., э.ғ.к., профессор
Казбеков Т.Б.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ БАРЫСЫ

Агроөнеркәсіптік кешен-ұлттық экономиканың ең негізгі, басты салаларының бірі болып табылады. Агроөнеркәсіптік кешен ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді, өңдеуді, өткізуді, сақтауды, тасымалдауды қамтамасыз етеді[1].

Еліміздің агроөнеркәсіптік кешенінде инновациялық қызметтің тиімді нәтижелеріне-жоғары технологиялы өнім көлемін арттыру, еңбек тиімділігі мен капиталдың өсуін қамтамасыз ету және өндіріс тиімділігін жоғарылату жатады. Нарықтық бәсекелестік заманда жаңа технологияларды агроөнеркәсіптік кешенге енгізу өндіріс тиімділігін арттыруға және тауарлар мен қызметтер сапасын жақсартуға ықпалын тигізеді[2].

Қазақстан Республикасының әлеуметтік инфрақұрылымын жетілдіру агроөнеркәсіптік кешеннің инновациялық жүйесін жүйелі түрде дамытумен тікелей байланысты. Агроөнеркәсіптік кешендегі инновациялық бағыттағы өзгерістердің ең өзекті мәселелеріне агроөнеркәсіптік өндірісті шоғырландыру, кооперация мен интеграцияның басым бағыттарын таңдау, саланы техникалық және технологиялық жанарту мен кәсіби мамандарды